

Olje- og energidepartementet

postmottak@oed.dep.no

Kirkenes, 30. september 2019

Dette brevet sendes på vegne av følgende organisasjoner i Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) i Finnmark: Sør-Varanger Turlag, Nordkapp og Omegn Turlag, Varangerhalvøya Turlag, Hammerfest og Omegn Turlag, Alta og Omegn Turlag, Norges Jeger- og Fiskerforbund Finnmark, Norsk Ornitologisk Forening avd. Finnmark og Naturvernforbundet i Finnmark

---

Høringsuttalelse til Nasjonal ramme for vindkraft på land

Innledning

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Finnmark takker for muligheten til å bidra videre i arbeidet med NVEs forslag til Nasjonal ramme for vindkraft på land (NR eller Nasjonal ramme). I løpet av 2019 har det blitt stadig mer synlig at de store, arealkrevende vindkraftverkene ofte kommer i konflikt med sammenhengende områder av inngrepsfri natur, friluftsliv og natur- og kulturbasert reiseliv, reindriften i Finnmark og viktige miljø- og samfunnsverdier som biologisk mangfold og nasjonale miljømål. FNF Finnmark er derfor positiv til at vindkraft sett med utgangspunkt i Nasjonal ramme nå er gjenstand for en nasjonal vurdering.

Bakgrunn

Nasjonal ramme kommer på bakgrunn av energimeldingen fra 2016, og dermed har dagens debatt ført til en tolkning av hva rammen ønsker å oppnå, utover en utpeking av de minst konfliktfylte områdene for denne typen utbygging. Vi ser at rammen ikke sier noe konkret om mengde kraftproduksjon det legges opp til, eller antall kraftverk, men vi er likevel bekymret for hvilke signal og hvilke føringer rammen vil legge opp til for fremtidig energipolitikk, dersom den ikke tar med seg alle hensyn.

Som påpekt av OED og NVE har organisasjonene lenge bedt om en annen tilnærming til vindkraftutbygging enn det vi har opplevd hittil. For Finnmark sin del anser vi friluftsliv, naturmangfold, reindrift, utmarkshøsting og andre regionale bærekraftige prioriteringer som svært viktig for fremtiden. Nasjonal ramme er en samling av eksisterende kunnskap knyttet til de fleste forhold som berøres av vindkraftutbygging. Rammen har ledet til et kartgrunnlag over de områdene som anses å være best egnet til vindkraft på land. Det er på mange måter en ramme som er etterspurt av natur- og friluftslivorganisasjoner i landet, og som i våre øyne har resultert i en sårt tiltrengt debatt og bevisstgjøring rundt et lite prioritert tema i regional- og nasjonal presse.

De nasjonale friluftslivsorganisasjonene gav innspill til Energimeldingen der ba de om «et helhetlig grep som ser sikker energiforsyning, klimaendring og tap av naturmangfold i sammenheng» (Norsk

Forum for
natur og friluftsliv
Finnmark

Storgata 5, 9900 Kirkenes
finnmark@fnf-nett.no / +47 90411343
www.fnf-nett.no/finnmark
Org. nr.: 916 589 050

Friluftsliv)¹. Nasjonal ramme leverer ikke dette, men vi mener allikevel at NR har en nyttig funksjon. NR kan være grunnlag for videre arbeid med vindkraft. Og mulig et grunnlag for en helhetlig vurdering av alle alternativer der naturen vektlegges og metodikk for verdisetting av naturen anvendes.

I høringsbrevet fra OED står det bla. «*Departementet ønsker innspill til NVEs forslag til nasjonal ramme, og til om det bør fastsettes en nasjonal ramme for vindkraft i Norge*». Dagens praksis er å etablere industri, veier, hytter, gruver og andre inngrep uten en helhetlig rammeplan. Det fører til utbygging av naturen i område etter område. Det truer arts mangfoldet, og andelen av inngrepsfri natur reduseres. FNF Finnmark mener at det er svært få områder i Finnmark eller i Norge som passer til landbasert vindturbinanlegg av den utformingen og størrelsen vi hittil har blitt kjent med.

Av frykt for at alternativet til NR er å fortsette dagens praksis med utbygging bit for bit ønsker **FNF Finnmark likevel å gå videre med NR**. FNF Finnmark mener at den nasjonale rammen for vindkraft har et mangelfullt kunnskapsgrunnlag og peker ut områder som vi mener ikke er egnet for vindkraft. Til tross for dette mener vi at det er bedre å fortsette arbeidet med Nasjonal ramme for vindkraft på land enn å videreføre dagens praksis.

Våre merknader til området 44 Vest-Finnmark

Inngrepsfri natur

Området som er utpekt i NR i Vest-Finnmark er i dag nesten bare inngrepsfri natur med få og små eksisterende naturinngrep. Finnmark har enda en stor del inngrepsfri natur, derimot er ikke områdene uten bruk. Områdene brukes av reindrifta, jakt og fiske og utmarksinnhøsting for å nevne noen. Disse måtene å bruke naturen på er svært sårbare for den typen utbygging som vindindustrianlegg representerer. «*Store områder uten tyngre tekniske inngrep er en viktig del av den norske naturarven og er ansett som en knapphetsressurs både i nasjonal og internasjonal sammenheng*»². Slike områder inneholder viktige kvaliteter for nålevende og kommende generasjoner. Vindindustrianlegg er arealkrevende inngrep i naturen, og får store konsekvenser der de blir plassert. Ettersom det utpekte området har lite infrastruktur, som veier og tilgangsmuligheter, vil det også kreve store veiprosjekter for å etablere vindindustrianleggene. I tillegg er det, som NR uttaler, større flaskehalser i transmisjonsnett i området Vest-Finnmark og sørover. Det nevnes i NR at større mengder ny produksjon vil kreve tiltak for å holde spenningen innenfor akseptable grenser. Disse tiltakene kan være økt forbruk til eksisterende og/eller ny industri³ lokalt og økt nettkapasitet i 420 kV kraftledning⁴. Når og dersom disse prosjektene ferdigstilles, vil de da eksisterende vindindustrianleggene oppgraderes i størrelse? Eller vil det bli større behov for areal til utbygging av nye vindindustrianlegg?

¹ <https://www.norskfriluftsliv.no/wp-content/uploads/2016/01/Ny-energimelding-innspill-til-OED-signert.pdf>

² <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/naturomrader-pa-land/inngrepsfri-natur/>

³ <https://www.ffk.no/nyheter/hydrogensatsingen-i-finnmark-tas-videre.604100.aspx>

⁴ <https://www.statnett.no/her-bygger-vi/region-nord/skaidi-varangerbotn/adamselv-lakselv/nyhetsarkiv/videreforer-420-kv-ostover-i-finnmark/>

FNF Finnmark konkluderer at sammenhengende områder med inngrepsfri natur bør kategoriseres som hard eksklusjon.

Rødlistede arter og Bernkonvensjonen

Det er gjort observasjoner av flere truede dyre- fugle- og plantearter i det utpekte området⁵. Rødlistede arter som Brushane, Fjellrype, Snøugle, Jerv, Gaupe og Fjellrev er bare noen av dyreartene som holder til i området. Vi vet hønsefugl (ryper) er spesielt utsatt for kollisjoner med vindturbiner⁶. Andre fuglearter som Ørn, Våk, Hauk vil også stå i fare. Et vindturbinanlegg vil komme i konflikt med vår forpliktelse til å ta vare på dyre – og plantelivet. Bernkonvensjonen, som Norge har undertegnet, har som målsetting å «*verne om ville planter og dyr og deres naturlige leveområder*»⁷. FNF Finnmark frykter at vindkraftverkene vil redusere bestanden av fugler og i verste fall utrydde visse fuglearter i området.

Snøugla er direkte utrydningstruet, det anses å være ca. 50 snøugler igjen i Norge⁸. Snøugla er avhengig av store og gode jaktområder. Det er vanlig med observasjoner av Snøugle i Vest-Finnmark. Fálesrášša vindkraftverk fikk avslag på konsesjon i Snøuglas leveområde. OED sa i sin pressemelding 02.03.2015: «*Aurora Vindkraft AS sin søknad om Kvalsund vindkraftverk er avslått på grunn av konsekvenser for reindrift og naturmangfold. Aktuelle hekkelokaliteter i Finnmark synes derfor å være av større viktighet enn tidligere antatt med hensyn til artens overlevelse i Norge. En forventet temperaturøkning vil kunne gjøre denne tendensen enda mer markant.*»

Fjellreven er en av Norges mest truede pattedyr og den er direkte utrydningstruet. Det er flere årsaker til dette, klimaendringer, menneskets påvirkning på leveområder og konkurrerende arter er noen. I tillegg til at arten har få individer lever de med store avstander til andre områder for Fjellrev. En hindring for Fjellrevens bevegelsesfrihet er menneskelig aktivitet og menneskeskapte barrierer. Det vil derfor være av stor konsekvens dersom et vindindustriområde blir etablert i revens områder.

FNF Finnmark konkluderer: Vi er nødt til å ta vare på våre truede plante- og dyrearter. Dermed kan ikke inngrep som vindkraftutbygging foregå i eller i nærheten av Snøuglas-, Fjellrevens og andre truede arters leveområder. Det har vært vist i praksis at slike hensyn tidligere har vært ivaretatt. Dette burde bety at slike områder fortsatt bør være prioritert for dyreliv.

Myrlandskap

Til tross for kunnskapsgrunnlaget i NR er det mangler på hvordan inngrep påvirker myrlandskap. Myrlandskap er vårt beste karbonlager, og mange myrtyper er truede naturtyper. Stortinget vedtok våren 2019 et forbud mot nydyrking på myr. Utgangspunktet i dette er myras verdi som karbonlager og som verdifullt for et rikt artsmangfold. Myrer kan bli utslippskilder for karbon dersom vindkraft eller annen utbygging får ta «hull» på myrene⁹. Det savnes i utredningsprogrammet et klimaregnskap som tar hensyn til potensielle utslipp fra myr ved etablering av vindkraftanlegg. FNF

⁵<https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/865984,7869723/9/background/greyMap/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22CenterPoints%22%3Atrue%2C%22Style%22%3A1%7D>

⁶<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201903419/2729542>

⁷<https://www.naturarv.no/index.php?id=219630&cat=35348a>

⁸<https://www.nrk.no/sapmi/snougla-viktigere-enn-vindmoller-1.10870771>

⁹<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0301421513010896>

Finnmark mener at det bør være totalforbud mot utbygging i myrområder, uansett om det gjelder selve turbinplassene eller anleggsveiene og annen infrastruktur.

FNF Finnmark konkluderer: myrlandskap bør kategoriseres som hard eksklusjon.

Påvirkning på vannkilder

Hvordan påvirker vindturbinene nærliggende vannkilder? Vi ser at bekker og vann fylles igjen med sprengstein. *De små partiklene fra sprengsteinmassen viser seg å gi størst negativ virkning på vannkvaliteten og livet i vannet. Dette skyldes at partikler fra sprengstein både kan reagere kjemisk med vannet, de har en spiss, flisete og skarpkantet form, og de suspenderes i vannmassene eller sedimenter på bunnen. Tilslammingseffekten har negativ effekt på alle ledd i næringskjeden¹⁰.*

Vannkjemien vil også kunne bli endret pga. rester av udetonert sprengstoff med nitrogenforbindelsene nitrat og ammonium. De nevnte stoffene kan gi giftvirkninger på vannlevende organismer og kan redusere livsgrunnlaget til fiskebestander, insekter samt fugler og dyr som lever av dem. Det er lite tilgjengelig kunnskapsgrunnlag som kan avdekke langtidseffekten på vann og vassdrag etter deponering av sprengstein¹¹.

FNF Finnmark konkluderer: Nasjonal ramme må få inn i sitt kunnskapsgrunnlag hvordan utbygging påvirker vann som ikke er regnet som drikkevann, over tid. Og der konsekvensene for vann og vassdrag er skadelig og reduserer bestanden av fisk og insektliv bør det kategoriseres som hard eksklusjon.

Samisk utmarksbruk og reindrift

Omtrent halvparten av vindindustrianleggene som er bygget ut, er i reinens leveområder. Arbeidet som nå foreligger i Nasjonal ramme med å fastsette aktuelle utbyggingsområder presser reinens områder ytterligere. I tillegg til arealtap til fra vindkraft kommer arealtap av andre utbygninger, og trussel fra klimaendringer.

Reindriften er sårbar for tyngre inngrep som vindkraftverk, og skaper irreversible endringer i naturen. Inngrep i dette området vil få konsekvenser for reindriften og plante- og dyrelivet. Reindriften er avhengig av store sammenhengende naturområder uten større inngrep. En utbygging, både i anleggsperioden og i driftsperioden, kan føre til at rein unnviker eller reduserer bruken av området permanent. De vil da kunne søke beite et annet sted, noe som igjen vil øke presset på andre områder. Det kan dermed bli tapte beiteområder for rein¹². Slike områder er viktige for å bevare naturgrunnlaget for samisk kultur. Etter norsk lov og internasjonale konvensjoner er den norske staten forpliktet til å bevare naturgrunnlaget for samisk kultur. FNF Finnmark mener at områder som går inn i denne typen natur bør komme i kategorien harde eksklusjoner der vindindustrianlegg får automatisk avslag.

¹⁰ http://publikasjoner.nve.no/rapport/1998/rapport1998_29.pdf

¹¹ http://publikasjoner.nve.no/rapport/1998/rapport1998_29.pdf

¹² <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-nordland/dokument-fmno/landbruk-og-mat-dokumenter/reindrift-dokumenter/forskningsrapporter/naturrestaureringas-2015.-kunnskapsstatus-for-effekter-av-vindkraftverk-og-kraftledninger-pa-vill-og-tamrein.pdf>

FNF Finnmark konkluderer: Vindindustriområder kommer i sterk konflikt med både reindrift og annen samisk utmarksbruk, og må derfor bli omfattet av hard eksklusjon.

Friluftsliv i Vest-Finnmark

Store deler av det utpekte området i Vest-Finnmark har ikke blitt kartlagt som friluftslivsområde. Områdene Hammerfest og Porsanger er under kartlegging nå, Kvalsund, Måsøy og Nordkapp har ikke igangsatt kartlegging¹³. Det er dermed vanskelig å si noe om konsekvensene for friluftsliv i det utpekte området. Det er viktig å få områdene kartlagt før NR går videre med området i Vest-Finnmark. Vi mener, til tross for manglende kartlegging, at friluftsliv utøves helst i natur med urørt preg. Vi søker naturlige opplevelser enten vi er på jakt-, fiske eller opplevelsestur. Et vindkraftanlegg er et industrianlegg som setter begrensning på vår mulighet til å utøve ønsket friluftslivsaktivitet i de berørte områdene. Et aktivt friluftsliv bidrar også til å utvikle forståelse og interesse for natur- og miljøvern¹⁴. Dersom et område ikke er grundig kartlagt som friluftslivsområde mener FNF Finnmark at det ikke bør gis konsesjon til utbygging av vindturbinanlegg.

FNF Finnmark konkluderer: Der friluftsliv ikke er godt kartlagt bør det ikke anlegges vindindustri.

Iskast

«I alle vindkraftverk som bygges i Norge kan det i perioder dannes is på vindturbinene. Denne isen kan falle ned eller kastes fra turbinen. Is som faller eller kastes fra en vindturbin, kan representere fare for mennesker, dyr, materiell og infrastruktur som befinner seg nær turbinen.¹⁵»

«Maksimal kasteavstand for is regnes vanligvis ut ved formelen: $1,5 \times (D + h)$ der D er rotordiameteren og h er navhøyden.¹⁶» «For en 2.3 MW vindturbin med navhøyde på 80 m og rotordiameter på 93 m og totalhøyde på 127 m og en maksimumshastighet på vingetuppen på 280 Km/t blir maksimal kastavstand da: $1,5 \times (93+80) = 260 \text{ m}$ ». Det betyr at sikkerhetssonen mellom to vindmøller er på 520 meter ved eksempelet der navhøyde er 80 meter. Dersom navhøyden økes vil sikkerhetssonen bli betraktelig større. Det vil i utgangspunktet være umulig å bevege seg trygt i et område med vindturbiner på vinterstid.

Dersom intern avisningsmetode ikke er operativ eller installert kan man avise med helikopter. En avisning med helikopter tar inntil 1,5 time per vindturbin. Det vil da kreves skytteltrafikk med helikopter som kan bære 850 liter vann¹⁷ for å dekke ett vindindustriområde. Skytteltrafikk av helikoptre over reinområdene vil kunne øke trusselnivået mot reindriften og andre dyrearter i flysonen. I tilfelle iskast ikke avverges vil områder som benyttes til det tradisjonelle isfisket om vårvinteren og annen friluftslivsaktivitet bli utilgjengelig¹⁸. Slike iskast kan skade eller drepe viltlevende arter, mennesker og skape umulige arbeidsforhold for reindriften i området.

¹³ <https://miljoatlas.miljodirektoratet.no/MAKartWeb/KlientFull.htm>

¹⁴ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/friluftsliv/deltakelse-i-friluftsliv/>

¹⁵ <https://www.nve.no/nytt-fra-nve/nyheter-konsesjon/ny-veileder-for-handtering-av-faren-for-iskast-fra-vindturbiner/>

¹⁶ <https://docplayer.me/11262949-Iskast-fra-vindturbiner-av-sveinulf-vagene.html>

¹⁷ <https://www.tu.no/artikler/her-spyler-helikopteret-bort-et-tykt-lag-med-is/222975>

¹⁸ <https://www.tu.no/artikler/mange-vindparker-er-populaere-tuomrader-na-frykter-nve-at-noen-skal-treffes-av-is-fra-turbinbladene/449496>

FNF Finnmark konkluderer: I dette kystnære området vil iskast bli et betydelig problem for mennesker, dyr og reindriften.

Slitasje på turbiner og tårn

Vindturbiner i Finnmark vil bli utsatt for et hardt klima med mye vind og snøføyk m.m. Dette kan/vil føre til avskalling/lass fra turbinene. Hvilke tiltak settes inn for å hindre spredning av polyuretan, UV-stoppere og andre giftige kjemikalier fra turbinene? Vil disse stoffene også være delaktige i å redusere livsgrunnlaget for fugle- og fiskebestandene i området? Ved en senere tenkt rivning av vindturbiner, hvordan vil det bli håndtert for å unngå unødig forurensing¹⁹?

FNF Finnmark konkluderer: Forsøpling av nærliggende natur er svært uheldig, partiklene som faller av turbinene vil ikke være mulig å rense vekk fra naturen. Det bør derfor ikke plasseres vindindustri i naturen der avfallsstoffer kan påvirke nærliggende natur.

Samfunnsnyttens lokalt

Den lokale samfunnsnyttens for Finnmark fylke og i de berørte kommunene er begrenset med tanke på verdiskapning og lokale ringvirkninger tilknyttet landbasert vindkraft²⁰. For å øke den potensielle nytten, er det nødvendig å bygge ut større industri i Finnmark. Eller som nevnt tidligere, øke kapasiteten i nettet. Dersom produksjonen ikke benyttes i nærområde, vil strømmen bli eksportert sørover eller til utlandet. Vindkraft alene er for ustabil til å kunne gi en stabil tilførsel av energi. Vindturbiner stopper ved for hard vind, ved for lite vind og ved for lave temperaturer. Vindturbiner vil derfor ikke alene kunne gi nok stabil elektrisitet til større industri, men vil måtte bli supplert med vannkraft. Dette fører igjen til press på vannkraften som må produsere etter behov. Manøvreringsreglementet vil komme under press, for eksempel vil dette gjelde Altaelva, der det strenge reglementet har hindret eller redusert mye av de fryktede skadevirkningene av utbyggingen. Vindkraft gir omtrent ikke faste arbeidsplasser lokalt, utenom i anleggsperioden. Derimot kan vindturbinanlegg redusere tallet på arbeidsplasser som benytter inngrepsfri natur til turisme eller reindrift.

FNF Finnmark konkluderer: Vindindustri setter store begrensninger på lokalt næringsliv. Verdien av å ha vindindustri er for hver enkelt kommune svært liten. Det kan føre til netto tap av arbeidsplasser.

Behandling av søknader uten godt kunnskapsgrunnlag

NVE har gjort mye godt arbeid med å fremskaffe et godt kunnskapsgrunnlag på kort tid. Det er kritikkverdig at det har blitt åpnet opp for og behandlet søknader som har kommet uten slikt kunnskapsgrunnlag.

FNF Finnmark konkluderer: konsesjoner som er gitt på et manglende kunnskapsgrunnlag må tas opp til ny behandling med bedre miljøfaglige grunnlag.

Reserveområdet i Øst-Finnmark

¹⁹ <https://www.froya.no/nyheter/forurensing-vindmøller>

²⁰ <https://www.tv2.no/a/10768764/>

Med unntak av friluftslivskartlegging så er dette også argumenter for hvorfor reserveområde i Øst-Finnmark er svært problematisk. I Øst-Finnmark har Tana, Porsanger og Båtsfjord kommune startet kartlegging. Berlevåg, Gamvik og Lebesby har ikke startet kartlegging.

Davvi Vindkraft

Når det gjelder Davvi Vindkraft mener FNF Finnmark at all aktivitet må avsluttes og at området blir stengt for videre arbeid. Området ligger i et reinbeitedistrikt. Området er i tillegg til å være en del av Norges nest største inngrepsfrie naturområde²¹, dårlig kartlagt med tanke på arts mangfold i plante- og dyreriket. Området har heller ikke fått ferdig kartlegging for friluftsliv. Det planlagte vindturbinanlegget²² på 78 km² med inngrep for vei og kabelgate vil kunne skape et enormt avtrykk i et hittil verdifullt område for reindrift, utmarkshøsting, jakt- og fiske.

FNF Finnmark konkluderer: all aktivitet må avsluttes og at området blir stengt for videre arbeid.

Konklusjoner og anbefalinger

FNF Finnmark mener Nasjonal ramme er et utgangspunkt for videre kunnskapsinnhenting, men at NR er utilstrekkelig som beslutningsgrunnlag for å ta stilling til videre utbygging av vindkraft i Norge. For Finnmark sin del vil ikke utbygging av vindturbinanlegg i inngrepsfri natur eller i reindriftsområder være akseptable. Nasjonal ramme må inngå i en helhetlig vurdering av vindkraft på land og i havet. Nasjonal ramme bør også ta med seg alternativer til vindkraft der de vurderes, og se disse samlet opp mot hverandre. Vi mener eksklusjonsanalysene er gode og de bør beholdes og kvalitetssikres, samt at ny kunnskap som er under utarbeidelse må inkluderes. Her kommer kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder som ikke enda er ferdig,²³ og som bør framskyndes.

Gruvedrift, havbruk (også på land), vannkraft/småkraft og annen industri tar stadig mer av naturen som friluftslivet er tuftet på, og som artene trenger. Vindkraftverk, med stadig høyere turbiner opp til 250 m høye, krever større og rettere veier. Turbinene sammen med veiene vil være en forstyrrelse på lang avstand. Selv om synet av turbiner kanskje ikke er det viktigste vil også disse påvirke oss negativt. I tillegg kommer lyd og alle de andre forstyrrelsene som er godt kjent, samt de irreversible inngrepene. Konsekvensene for helsen er mye større enn tapt turterreng og risiko for iskast.

Vi er bekymret for fugletrekkene som går over land og mener at NR ikke tar tilstrekkelig hensyn til dette. Reinsdyr og andre viltlevende arter kan bli skadet av skjæringer og i fyllinger med skarp steinmasse, og rovfugl og ryper dør også her. Konsekvenser for Fjellreven og Snøugla er uakseptable. Teknologien i vindturbinene er endret og belastningen på naturverdier, landskap, opplevelse og opphold i naturen er langt større enn det vi mener er forsvarlig.

Det er behov for en grundig, samlet evaluering av konsekvensene av kraftverkene som er oppført både i Finnmark og i resten av landet, før nye blir vurdert.

Det må tas høyde for endringer i prosjektene og ny kunnskap vi får som resultat av evalueringen vi her ber om. Evalueringen er også nødvendig som grunnlag for å vurdere framtidig søknad om ny konsesjon, søknad om utvidelser, vurdere behov for reduksjon av turbiner, eller ved nedleggelse og

²¹ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/naturomrader-pa-land/inngrepsfri-natur/>

²² <http://davvivindpark.no/wp-content/uploads/2017/10/brosjyre-norsk.pdf>

²³ <https://miljoatlas.miljodirektoratet.no/MAKartWeb/KlientFull.htm>

dekommisjonering av anlegg. Revisjon/søknader om fornyet konsesjon og endringer/nedleggelser må være gjenstand for vurdering iht. eksklusjonskriteriene i nasjonal ramme.

Konsesjonssystemet må tilpasses kompleksiteten og omfanget av vindkraftverk, og prosessene må bli åpne og demokratiske. Energiloven må endres slik at den fungerer sammen med de andre lovverkene, og slik at NVE har mulighet til å avvise prosjekter i tidlig fase. NVE har i møte med organisasjonene og med FNF-koordinatorer bedt om innspill til prosessene. Vi har fremhevet problematiske forhold i konsesjonssystemet ifm. vindkraft som ikke er i samsvar med andre lovverk, da spesielt Plan- og bygningsloven. FNF Finnmark mener at vindkraftutbygging må og skal behandles etter plan- og bygningsloven. Ingenting skal kunne bygges uten at planene er godkjent av de berørte kommunene.

Tunge arealsaker som vindkraftutbygging krever forutsigbarhet blant innbyggere.

Med vennlig hilsen
FNF Finnmark

Gunnar Reinholdsten
Naturvernforbundet Finnmark
Styreleder FNF Finnmark

Per Erik Motrøen
Koordinator, FNF Finnmark

Og organisasjoner tilsluttet FNF Finnmark som følger:

Norges Jeger- og Fiskerforbund
Finnmark

Norsk Ornitologisk Forening
Finnmark

4H
Finnmark

DNT Turlagene
Finnmark

Naturvernforbundet
Finnmark

Forum for
natur og friluftsliv
Finnmark

Storgata 5, 9900 Kirkenes
finnmark@fnf-nett.no / +47 90411343
www.fnf-nett.no/finnmark
Org. nr.: 916 589 050

Kopi:

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Finnmark fylkeskommune v. fylkesrådmann og fylkesting

Miljødirektoratet

Alle kommunene i Finnmark

Finnmarksbenken på Stortinget

Forum for natur og friluftsliv (FNF) er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. FNF Finnmark består av regionale ledd og større organisasjoner med medlemskap på tvers av flere kommuner med virke og interesser over store områder. De frivillige organisasjonene representerer allmenne natur- og friluftslivsinteresser av stor betydning for folkehelse, naturmangfold, landskap og opplevelse.

Forum for
natur og friluftsliv
Finnmark

Storgata 5, 9900 Kirkenes
finnmark@fnf-nett.no / +47 90411343
www.fnf-nett.no/finnmark
Org. nr.: 916 589 050